

EDUSKUNNAN VASTAUS 268/2014 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali-
huollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista an-
netun lain 18 §:n, potilaan asemasta ja oikeuk-
sista annetun lain 13 §:n, perusopetuslain
40 §:n, taiteen perusopetuksesta annetun lain,
oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n, vapaas-
ta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n, ammatil-
lisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n, lukio-
lain 32 §:n, yliopistolain 90 a §:n, ammattikor-
keakoululain 65 §:n, nuorisolain, pelastuslain
86 §:n ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain
20 §:n muuttamisesta**

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n, perusopetuslain 40 §:n, taiteen perusopetuksesta annetun lain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n, vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n, lukiolain 32 §:n, yliopistolain 90 a §:n, ammattikorkeakoululain 65 §:n, nuorisolain, pelastuslain 86 §:n ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta (HE 333/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 41/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen antavan hallintovaliokunnalle vuoden 2017 loppuun mennessä perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun kirjallisen selvityksen siitä, 1) kuinka viranomaiset ja muut toimijat ovat uuden lainsäädännön nojalla ilmoittaneet oma-aloitteisesti poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhan arviointia tai uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä, 2) kuinka luovutettuja tietoja on hyödynnetty ja niiden avulla toiminnan vaikuttavuutta on parannettu sekä 3) millä tavoin eri muotoinen viranomaisyhteistyö ja sen vaikutavuus on kehittynyt uudistuksen myötä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 3 momentti seuraavasti:

18 §

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi. Lisäksi sosiaali-

huollon järjestäjä ja toteuttajaa saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 653/2000, ja
lisätään 13 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 653/2000 ja 795/2010, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti sekä muutettu 6 momentti siirtyvät 5—7 momentiksi, seuraavasti:

13 §

Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö saa salas-

sapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Edellä 2—4 momentissa tarkoitettusta tietojen luovuttamisesta ja sen perusteesta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

perusopetuslain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään perusopetuslain (628/1998) 40 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 642/2010 ja 1288/2013, uusi 5 momentti seuraavasti:

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

_____ täviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

— — — — —
Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän teh-

_____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) uusi 9 a § seuraavasti:

9 a §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen koh-

distuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 23 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

23 §

Oikeus poiketa salassapitovelvoitteista

mistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estä-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 21 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1200/2005, uusi 3 momentti seuraavasti:

21 a §

Tietojensaantioikeus

mistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estä-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 951/2011, uusi 5 momentti seuraavasti:

43 §

Julkisuus ja tietojensaantioikeus

täviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

— — — — —
Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän teh-

—
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

lukiolain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lukiolain (629/1998) 32 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

32 §

Salassapito

täviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

— — — — —
Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän teh-

—
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

yliopistolain 90 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yliopistolain (558/2009) 90 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 954/2011, uusi
2 momentti seuraavasti:

90 a §

Tietojensaantioikeus

mistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estä-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ammattikorkeakoululain 65 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ammattikorkeakoululain (932/2014) 65 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

65 §

Tietojensaantioikeus

täviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estä-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

nuorisolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nuorisolakiin (72/2006) uusi 7 e § seuraavasti:

7 e §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän teh-

täviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

pelastuslain 86 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 86 §:n 2 momentti seuraavasti:

86 §

Vaitiolovelvollisuus

Salassa pidettävän tiedon ilmaisemisesta viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle toimielimelle säädetään lailla. Vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä

1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä on myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Laki

hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 20 §:n 5 momentti seuraavasti:

20 §

Tietojen luovuttaminen

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Hätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten

välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2015